بسمه تعالی **نام و نام خانوادگی:** **پایه: دوازدهم** **نام درس: فارسی ۳** **رشته: علوم تجربی**	وزارت آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران **مدیریت آموزش و پرورش شهرستان علی‌آباد کتول** **دبیرستان دولتی تکتم**	**صفحه: ۴** **تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۱۰/۱۸** **ساعت امتحان: صبح** **مدت امتحان: ۷۰ دقیقه** **دبیر مربوطه: خانم اصغری**

ســـوالات

قلمرو زبانی (۷)

- معنی واژگان مشخص را بنویسید(۰/۵)

۱_ از نفیرم مرد و زن نالیده اند. ۲_چه استبعادی دارد که عمری باشد از سفر به ماه بنویسم

۳- برای واژه ی مشخص شده در مصراع (سریر ملک عطا دارد کردگار تو را) یک برابر معنایی از بیت زیر بنویسید. (۰/۲۵)

برکش ز سر این سپید معجر بنشین به یکی کبور اورنگ

۴- عبارت « کمال توجه بنده به حق و یقین به اینکه خداوند در همه ی احوال، عالم بر ضمیر اوست » در توضیح کدام واژه آماده است؟(۰/۲۵)

الف) معاملت ب) مکاشفت پ) مراقبت ت) کرامت

۵- در متن زیر واژه هایی را که املای آنها نادرست است بیابید و شکل درست آنها را بنویسید. (۰/۵)

عاکفان کعبه ی جلالش به تقصیر عبادت معترف و واصفان هلیه ی جمالش به تحیر منصوب.

۶- در هر یک از موارد زیر املای درست واژگان را از داخل کمانک برگزینید.(۰/۵)

الف) گفت از بهر (قرامت - غرامت) جامه ات بیرون کنم.

ب) تو نماینده ی فضلی تو سزاوار (ثنایی - سنایی).

۷- در گروه کلمات زیر دو غلط املایی وجود دارد. آنها را بیابید و صورت درست آنها را بنویسید.(۰/۵)

شبه و مانند – رهایی از ستوران – استقرار صلاح های زیاد – تلفات سنگین – خان نعمت بی دریغش

۸- در عبارت زیر یک واژه مشخص کنید که در زبان فارسی هم آوا داشته باشد.(۰/۲۵)

فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایه ی ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد.

۹- نوع حذف به کار رفته در بیت زیر را بنویسید. (۰/۵)

از سیم به سر یکی کله خود ز آهن به میان یکی کمربند

۱۰- نوع کاربرد «را» را در عبارت زیر مشخص کنید. (۰/۵)

الف) نزدیک است والی را سرای آنجا شویم.

ب) گفت از این بوستان که بودی ما را چه تحفه کرامت کردی؟

۱۱- نقش دستوری ضمیر های پیوسته ی مشخص شده را در عبارات زیر بنویسید.(۰/۵)

الف) هیچ نقاشت نمی بیند که نقشی بر کشد.

ب) بار دیگرش به تضرع بخواند.

www.kanoon.ir

۱۲- در عبارت زیر هر یک از قسمت های مشخص شده چه نوع وابسته ی وابسته ای دارد؟ (۰/۵)
دخترک یک بغل گل لاله ی زیبا را به دوست فوق العاده مهربانش هدیه داد.

۱۳- الگوی ساخت کدام گزینه با جمله ی « صاحبدلان احوال جهان را ناپایدار می دانند » یکسان است؟ (۰/۲۵)
الف) به بوی سر زلف او دلم خون شد. ب) باران رحمت بی حسابش همه را رسیده.
پ) پروانه همه جهان، آتش بیند. ت) این حدیث گوش دار.

۱۴- با توجه به عبارت « دیگر روز هرگاه ماهی بدیدی، گمان بردی که همان روشنایی است؛ قصدی نپیوستی و ثمرت این تجربت آن بود که همه روز گرسنه بماند »: (۱)
الف) « واو » به کار رفته در این عبارت عطف است یا ربط؟
ب) فعل « نپیوستی » ماضی استمراری است یا مضارع اخباری؟
پ) نقش واژه ی « ماهی » و « همه روز » به ترتیب ..... و ..... است.

۱۵- کلمه ی « جان » در بیت «تن ز جان و جان ز تن مستور نیست / لیک کس را دیده جان دستور نیست» در کدام نقش دستوری نیامده است؟ (۰/۲۵)
الف) متمم ب) نهاد پ) مضاف الیه ت) مفعول

۱۶- فعل « نیست » در کدام مصرع، اسنادی و در کدام مصرع غیر اسنادی است؟ (۰/۵)
زاهد ظاهر پرست از حال ما آگاه نیست در حق ما هرچه گوید جای هیچ اکراه نیست

۱۷- نوع و زمان فعل کدام گزینه با نوع و زمان فعل مصرع دوم بیت زیر یکسان است. (بدون توجه به صیغه فعل) **(۰/۲۵)**
تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهره دلبند
الف) انگار که مگسی در گوشش رفته باشد. ب) ما باید به تکلیفمان عمل کنیم
پ) بچه های شناسایی یک عراقی را اسیر کرده اند ت) این جای کار را نخوانده بودیم.

قلمرو ادبی (۵)

۱۸- در کدام بیت آرایه حسن تعلیل وجور دارد؟ آن را توضیح دهید. (۰/۵)
الف) تا درد و ورم فرو نشیند کافور بر آن ضماد گردد
ب) ای مشت زمین بر آسمان شو بر وی بنواز ضربتی چند

۱۹- هر یک از آرایه های ادبی ردیف (الف) در کدام یک از ابیات ردیف (ب) مشاهده می شود؟ مقابل هر یک بنویسید. (۱)

الف	ب	
مجاز	عشق بر یک فرش بنشاد گدا و شاه را	سیل یکسان می کند پست وبلند راه را
تلمیح	نی حریف هر که از یاری برید	پرده هایش پرده های ما درید
جناس تام	خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد	ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است
اسلوب معادله	دلا خموشی چرا چو خم نجوشی چرا؟	برون شد از پرده ی راز، تو پرده پوشی چرا؟

۲۰- آثار زیر نوشته چه کسانی است؟ (۰/۵)
الف) فی حقیقت العشق ب) فیه ما فیه

www.kanoon.ir

۲۱- به غزل هایی که محتوای آنها بیشتر مسائل سیاسی و اجتماعی است، غزل.....می گویند.(۰/۵)

۲۲- هریک از واژه های مشخص شده در گزینه های زیر، نماد چه مفاهیمی هستند؟ (۰/۵)

الف) ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز

ب) ای دیو سپید پای در بند ای گنبد گیتی ای دماوند

۲۳- در عبارت زیر « گل های الماس » استعاره از چیست؟ (۰/۲۵)

آن شب نیز ماه با تلالو پر شکوهش از راه رسید و گل های الماس شکفتند.

۲۴- در اصطلاح ادبی به سروده هایی که در آنها گفت و گو صورت گرفته باشد..... می گویند. (۰/۲۵)

۲۵- مفهوم کنایات مشخص شده ی زیر را بنویسید. (۰/۵)

الف) یک دنیایی به روم چشم داشت.

ب) هر جا که باشد، جز او رخت، دیگری ننهد.

۲۶- ابیات زیر را کامل کنید. (۱)

الف) گر نور عشق حق به دل و جانت اوفتد .....

ب) ..... لبخند گاه گاهت، صبح ستاره باران

قلمرو فکری (۸)

- معنی و مفهوم ابیات و عبارات زیر را بنویسید.

۲۷- در این دو شهر تنها یک سرپری زدیم. (۰/۲۵)

۲۸- بخروش چو شرزه شیر ارغند (۰/۵)

۲۹- حیات از عشق می شنای و ممات بی عشق می یاب (۰/۵)

۳۰- وظیفه ی روزی به خطای منکر نبرد (۰/۵)

۳۱-صد تیغ جفا بر سر وتن دید یکی چوب تا شد تهی از خویش و نی اش نام نهادند (۰/۵)

۳۲- آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم ملت امروز یقین کرد چون او اهریمن است (۰/۵)

۳۳- در غم ما روز ها بیگاه شد روز ها با سوز ها همراه شد (۰/۵)

۳٤- مزینان را بر انگاره عشق آباد ساخته اند و هنوز بر همان مهر و نشان است که بود. (۰/۷۵)

۳۵- در بیت « پنهان مکن آتش درون را / زری سوخته جان شنو یکی پند » مقصود از سوخته جان چیست؟ (۰/۲۵)

www-kanoon.ir

۳۶- عبارت زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید. (۱)

ناله های گریه آلود آن روح دردمند و تنها را می شنوم و همچون این شیعه ی گمنام و غریبش، در کنار آن مدینه ی پلید و در قلب آن کویر بی فریاد، سر در حلقوم چاه می برد و می گریست.

الف) غرض از « شیعه ی گمنام » کیست؟

ب) نویسنده با بیان « آن روح دردمند » از چه کسی یاد می کند؟

پ) کدام قسمت از این متن به شهر کوفه اشاره دارد؟

ت) مفهوم کلی این متن یاد آور کدام مطلب تاریخی است؟

۳۷- منظور مولوی از « نی» و «نیستان» در درس نی نامه چیست؟ (۰/۵)

نی:..... نیستان:.....

۳۸- مصراع « گفت دیناری بده پنهان و خود را وارهان » به کدام پدیده ی اجتماعی زمان شاعر اشاره دارد؟ (۰/۵)

۳۹- عبارت زیر یاد آور کدام ضرب المثل است؟(۰/۵)

از بیم عقرب جراره دموکراسی قرن بیستم، ناچار به مار غاشیه حکومت سرهنگ ها پناه برد.

٤۰- با توجه به جمله ی « در عشق قدم نهادن کسی را مسلم شود که با خود نباشد و ترک خود بکند » شرط عاشق حقیقی بودن چیست؟ (۰/۵)

٤۱- در عبارت « پرده ی ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد » سعدی به کدام صفت خداوند اشاره می کند؟ (۰/۲۵)

٤۲- در عبارت « به خاطر داشتم چون به درخت گل رسم ، دامنی پر کنم هدیه ی اصحاب را. چون برسیدم، بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.»

الف) « چون به درخت گل رسیدم » بیانگر کدام حالت عرفانی است؟ (۰/۲۵)

ب) « دامنم از دست برفت» یعنی چه؟ (۰/۲۵)

بهاراندیشه تان سر سبز باد

www.kanoon.ir

بارم: بیست نمره